YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
8 päivänä maaliskuuta 2001 *

Asiassa C-240/99,

jonka Regeringsrätten (Ruotsi) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ)

ennakkoratkaisun jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: ruotsi.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: A. Saggio,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ), asiamiehenään päälakimies J.-M. Bexhed,

— Ruotsin hallitus, asiamiehenään L. Nordling,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. Traversa ja U. Jonsson,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ), edustajinaan J.-M. Bexhed ja lakimies G. Lundsten, Ruotsin hallituksen, edustajanaan L. Nordling, ja komission, asiamiehenään K. Simonsson, 12.7.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.9.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Regeringsrätten (Ruotsin korkein hallinto-oikeus) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 10.6.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 25.6.1999, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan B kohdan a alakohdan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty menettelyssä, jossa vakuutusyhtiö Försäkringsaktiebolaget Skandia (publ) (jäljempänä Skandia) on vaatinut Regeringsrätteniä purkamaan antamansa tuomion, jossa kyseinen tuomioistuin katsoi, että Skandian sitoumus harjoittaa sellaisen toisen vakuutusyhtiön toimintaa, jonka osakepääoman se omistaa kokonaan, ei ole Ruotsin lainsäädännön perusteella arvonlisäverosta vapautettu vakuutuspalvelu.

Yhteisön oikeus

3 Kuudennen direktiivin 13 artiklassa, joka koskee maan alueella myönnettäviä vapautuksia arvonlisäverosta, säädetään seuraavaa:

» — —

B. *Muut vapautukset*

Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

a) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset;

— — ."

Ruotsin lainsäädäntö

4 Ruotsin lainsäädännössä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohta on pantu täytäntöön mervärdesskattelagenin (1994:200) (arvonlisäverolaki) 3 luvun 10 §:llä, jossa säädetään, sellaisena kuin se on julkaistu vuoden 1998 Svensk författningssamlingin numerossa 300, seuraavaa:

"Verosta vapautetaan vakuutuspalvelujen tarjoamisesta saatava liikevaihto.

Vakuutuspalveluilla tarkoitetaan

1. palveluja, joiden tarjoaminen merkitsee försäkringsrörelselagenin (1982:713) (vakuutusliikkeen harjoittamisesta annettu laki), lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonderin (arvopaperirahastoihin liittyvistä henkivakuutuksista annettu laki) tai lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverigen (ulkomaisten vakuutuksenantajien toiminnan harjoittamisesta Ruotsissa annettu laki) mukaista vakuutusliikkeen harjoittamista, ja

2. palveluja, joita tarjoavat vakuutuksenvälittäjät tai muut vakuutusasiamiehet ja jotka koskevat vakuutuksia."

5 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Ruotsin lainsäädännössä, edellä mainitussa mervärdesskattelagenin pykälässä viitatut säännökset mukaan lukien, ei määritellä vakuutusliikkeen käsitettä.

6 Ruotsissa on vuodesta 1951 ollut mahdollisuus saada sitova ennakkotieto verotusasioissa. Ennakkotietoja koskevat kysymykset käsittelee Skatterättsnämnden (verolautakunta). Säännökset arvonlisäveroa koskevasta ennakkotiedosta sisältyivät pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan mervärdesskattelagenin 21 lukuun ja lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågoriin (verotusta koskevista ennakkotiedoista annettu laki), jotka olivat voimassa 1.7.1998 asti. Arvonlisäverosäännökset sisältyvät 1.7.1998 alkaen lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågoriin (veroasioita koskevista ennakkotiedoista annettu laki).

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

7 Skandia on vakuutusyhtiö, joka omistaa muun muassa Livförsäkringsaktiebolaget Skandia (publ) -nimisen tytäryhtiönsä (jäljempänä Livbolaget) koko osakepääoman.

8 Livbolagetin toimintaan kuuluvat henkivakuutukset ja erityisesti eläke- ja pääomavakuutukset. Livbolaget ja Skandia ovat tutkineet mahdollisuuksia yhdistää laajassa merkityksessä vakuutustoimintansa yhteen yhtiöön. Ne ovat tässä tarkoituksessa suunnitelleet Livbolagetin koko henkilökunnan ja kaikkien toimintojen siirtämistä Skandialle, jolloin käytännössä Skandia tulisi harjoittamaan kokonaisuudessaan Livbolagetin toimintaa, kuten vakuutustuotteiden myyntiä, vahinkosuorituksia, vakuutusennusteita ja pääomanhallintaa. Vastikkeena harjoittamastaan toiminnasta Skandia perisi Livbolagetilta käyvän korvauksen. Skandia ei vastaisi kyseisen vakuutustoiminnan riskeistä. Kaikki riskit kohdistuisivat yksinomaan Livbolagetiin, joka jatkaisi toimintaansa Ruotsin yksityisoikeudessa tarkoitettuna vakuutuksenantajana.

9 Skandia pyysi 28.6.1995 Skatterättsnämndeniltä ennakkotietoa siitä, oliko yhtiön sitoumusta harjoittaa Livbolagetin toimintaa mahdollista pitää mervärdesskattelagenin 3 luvun 10 §:ssä tarkoitettuna vakuutuspalveluna, joka on vapautettu arvonlisäverosta.

10 Skatterättsnämnden vastasi 15.1.1996 tekemällään päätöksellä, että jotta kysymyksessä olisi asianomaisessa mervärdesskattelagenin säännöksessä tarkoitettu vakuutuspalvelu, vakuutuksenantajan on tarjottava tämä palvelu ja toiminnan on merkittävä vakuutusliikkeen harjoittamista. Skandian kyseessä oleva sitoumus ei ole vakuutuspalvelu, vaan sitoumusta on sitä vastoin pidettävä Livbolagetin

vakuutusliikkeen hallintoa ja johtamista koskevana palveluna tälle yhtiölle. Näissä olosuhteissa sitoumus ei Skatterättsnämndenin mukaan kuulu vakuutuspalveluja koskevan arvonlisäverovapauden soveltamisalaan.

11 Skandia valitti tästä ennakkotiedosta Regeringsrätteniin.

12 Regeringsrätten hylkäsi valituksen 16.6.1997 antamallaan tuomiolla, jossa se katsoi, että mervärdesskattelagenin 3 luvun 10 §:ssä säädetty vapautus soveltuu yksinomaan "vakuutuspalveluihin". Tällä käsitteellä tarkoitetaan yleisessä kielenkäytössä vakuutuksenantajan suoraan vakuutuksenottajalle tarjoamia palveluja. Mervärdesskattelagenin esitöistä ilmenee sitä paitsi lainsäätäjän halunneen täsmentää ja rajoittaa vakuutuspalvelujen käsitteen sisältöä.

13 Skandia haki 26.6.1997 Regeringsrättenissä sen 16.6.1997 antaman tuomion purkamista erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-2/95, SDC, 5.6.1997 antaman tuomion (Kok. 1997, s. I-3017) perusteella.

14 Yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi edellä mainitussa asiassa SDC antamassaan tuomiossa kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 ja 5 alakohtaa, joissa säädetyt vapautukset koskevat muun muassa tilisiirtoja ja maksuja sekä liiketoimia, jotka koskevat osakkeita, yhtiö- ja yhteenliittymäosuuksia, obligaatioita ja tiettyjä muita arvopapereita. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa SDC antamansa tuomion 33 kohdassa, että kun määriteltiin tämän säännöksen perusteella vapautettuja liiketoimia, kyseessä olevan palvelun vastaanottajaa koskevat seikat olivat merkityksettömiä ja saman tuomion 57 kohdassa, ettei ollut perusteltua tulkita, että 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdassa säädetty vapautus koskisi ainoastaan suoraan pankin lopulliselle asiakkaalle tarjottuja palveluita. Tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuin katsoi 59 kohdassa, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 ja 5 alakohdassa säädetyn vapautuksen edellytyksenä ei ollut se,

että palvelun tarjoaa yritys, joka on oikeussuhteessa pankin lopulliseen asiakkaaseen.

15 Skandia päättelee tästä, että yleisesti ottaen palvelua ei ole tarpeen tarjota suoraan lopulliselle asiakkaalle, jotta se vapautettaisiin verosta kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan nojalla. Regeringsrättenin 16.6.1997 antama tuomio poikkeaa tästä syystä yhteisöjen tuomioistuimen kuudennen direktiivin tulkintaa koskevasta oikeuskäytännöstä.

16 Ennakkoratkaisupyynnössä selostetaan, että pääasian olosuhteet poikkeavat yhteisöjen tuomioistuimen aikaisemmissa asioissa käsittelemistä olosuhteista. Siinä korostetaan, että Skandian ja Livbolagetin välillä suunniteltu yhteistyö koskee palveluja, joiden tarjoaja ei ole vakuutuksenantaja ja joiden vastaanottaja ei ole vakuutuksenottaja tai vakuutettu ilman, että kysymys olisi kuitenkaan vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen tarjoamista palveluista.

17 Regeringsrätten katsoi näin ollen, ettei yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella saada varmuutta siitä, onko pääasiassa kyseessä oleva Skandian sitoumus kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa, minkä vuoksi se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Merkitseekö Skandian osalta selostetun kaltainen vakuutusyhtiön sitoumus harjoittaa kokonaan omistamansa vakuutusyhtiön toimintaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdassa tarkoitetun vakuutustoiminnan harjoittamista?"

Aineellinen kysymys

18 Kansallinen tuomioistuin haluaa kysymyksellään selvittää, onko vakuutusyhtiön sitoumus harjoittaa käypää korvausta vastaan sellaisen toisen vakuutusyhtiön toimintaa, joka on sen kokonaan omistama tytäryhtiö ja joka jatkaa vakuutussopimusten tekemistä omissa nimissään, kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa.

19 Kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa vapautetaan nimenomaisesti verosta vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnat, mukaan lukien näihin liiketoimiin liittyvät vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suoritukset.

20 Asiassa ei ole kiistetty sitä, että Skandian aikomuksena on harjoittaa Livbolagetin toimintaa vastaamatta lainkaan kyseisen toiminnan riskeistä, jolloin Skandian tarjoama palvelu ei merkitse jälleenvakuutusta. Skandia on toisaalta pääasian oikeudenkäynnissä myöntänyt, että palvelu, jota se on suunnitellut tarjoavansa Livbolagetille, ei ole vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaan liittyvä vakuutuksenvälittäjän tai vakuutusasiamiehen suorittama palvelu.

21 Näin ollen yhteisöjen tuomioistuinta on tässä asiassa pyydetty tulkitsemaan yksinomaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoiminnan käsitettä.

22 Tältä osin on todettava, ettei kuudennessa direktiivissä määritellä vakuutustoiminnan käsitettä.

23 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklassa säädetyt vapautukset ovat yhteisön oikeuden mukaisia itsenäisiä käsitteitä, joiden tarkoituksena on välttää eroavaisuudet arvonlisäverojärjestelmän soveltamisessa eri jäsenvaltioissa (asia 348/87, Stichting Uitvoering Financiële Acties, tuomio 15.6.1989, Kok. 1989, s. 1737, 11 kohta ja asia C-349/96, CPP, tuomio 25.2.1999, Kok. 1999, s. I-973, 15 kohta) ja joita on tulkittava yhteisen arvonlisäverojärjestelmän yhteydessä (ks. vastaavasti asia 235/85, komissio v. Alankomaat, tuomio 26.3.1987, Kok. 1987, s. 1471, 18 kohta).

24 Skandia väittää, että palvelut, joita se on suunnitellut tarjoavansa Livbolagetille, ovat kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdan nojalla verosta vapautettua vakuutustoimintaa.

25 Skandian mukaan käsitettä "vakuutus" on tulkittava samalla tavalla riippumatta siitä, sisältyykö se vakuutusta koskeviin yhteisön direktiiveihin vai kuudenteen direktiiviin (ks. vastaavasti em. asia CPP, tuomion 18 kohta).

26 Skandia väittää vielä, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohtaa tulkittaessa on annettava merkitystä muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 24 päivänä heinäkuuta 1973 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 73/239/ETY (EYVL L 228, s. 3) 8 artiklan 1 kohdalle, sellaisena kuin se on muutettuna muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/49/ETY (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi; EYVL L 228, s. 1) 6 artiklalla, ja henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 5 päivänä maaliskuuta 1979 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 79/267/ETY (EYVL L 63, s. 1) 8 artiklan 1 kohdalle, sellaisena kuin se on muutettuna henkivakuutuksen ensivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 79/267/ETY ja 90/619/ETY muuttamisesta 10 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/96/ETY (kolmas

henkivakuutusdirektiivi; EYVL L 360, s. 1) 5 artiklalla. Näiden säännösten mukaan vakuutusyhtiön on rajoitettava liiketoimintansa vakuutusliikkeeseen ja siitä välittömästi johtuvaan liiketoimintaan, eikä se saa harjoittaa muita kaupallisia liiketoimia.

27 Skandia päättelee tästä, että kaikki liiketoimet, joita vakuutusalalla toimiva yhtiö, kuten se itse, voi harjoittaa vakuutusta koskevien direktiivien nojalla, olisi luonteensa vuoksi vapautettava arvonlisäverosta kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdan perusteella.

28 Skandia vetoaa myös edellä mainitussa asiassa SDC annettuun tuomioon ja väittää, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitetun vapautuksen osalta on sovellettava niitä samoja tulkintaperiaatteita, jotka yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi kyseisessä tuomiossa tämän direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 ja 5 alakohdassa tarkoitettujen liiketoimien vapautuksen osalta. Skandian mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa säädetty vakuutustoiminnan vapautus ei edellytä, että toimintaa harjoittaa yhtiö, joka on oikeussuhteessa vakuutuksenantajan lopulliseen asiakkaaseen. Vakuutusyhtiön toiselle vakuutusyhtiölle tarjoamat palvelut on siis Skandian mukaan vapautettu verosta kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdan nojalla, eikä sillä, ettei Skandian ja Livbolagetin asiakkaiden välillä ole suoraa oikeussuhdetta, ole merkitystä arvioitaessa, onko palvelut, joita Skandia suunnittelee tarjoavansa Livbolagetille, vapautettava arvonlisäverosta.

29 Näitä perusteluja ei voida hyväksyä jäljempänä esitettävistä syistä.

30 Yhteisöjen tuomioistuin on ensinnäkin toki katsonut edellä mainitussa asiassa CPP antamansa tuomion 18 kohdassa, ettei käsitettä "vakuutus" ole syytä tulkita eri tavalla siitä riippuen, onko se vakuutusta koskevissa direktiiveissä vai kuudennessa direktiivissä.

31 On silti virheellistä väittää, etteivät vakuutusyhtiöt harjoittaisi muuta kuin vakuutustoimintaa, joka on kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdan nojalla vapautettu arvonlisäverosta, koska jäsenvaltioiden on vakuutusta koskevien direktiivien mukaan vaadittava, että nämä yhtiöt rajoittavat liiketoimintansa vakuutusliikkeeseen ja siitä välittömästi johtuvaan liiketoimintaan ja etteivät ne harjoita muita kaupallisia liiketoimia.

32 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuudennen direktiivin 13 artiklassa tarkoitettujen vapautusten määrittelyyn käytettyä sanamuotoa on tulkittava suppeasti, koska vapautukset poikkeavat pääsäännöstä, jonka mukaan liikevaihtoveroa peritään jokaisesta verovelvollisen vastiketta vastaan suorittamasta palvelusta (ks. vastaavasti em. asia Stichting Uitvoering Financiële Acties, tuomion 13 kohta; asia C-453/93, Bulthuis-Griffioen, tuomio 11.8.1995, Kok. 1995, s. I-2341, 19 kohta; asia C-346/95, Blasi, tuomio 12.2.1998, Kok. 1998, s. I-481, 18 kohta ja asia C-149/97, Institute of the Motor Industry, tuomio 12.11.1998, Kok. 1998, s. I-7053, 17 kohta).

33 Toisaalta on todettava, että vakuutusyhtiöt voivat vakuutusta koskevien direktiivien perusteella harjoittaa paitsi puhtaasti vakuutustoimintaa, myös "siitä välittömästi johtuvaa liiketoimintaa".

34 Se, että vakuutusyhtiö ei saa harjoittaa muuta kaupallista toimintaa kuin vakuutustoimintaa tai siitä välittömästi johtuvaa liiketoimintaa, ei siis merkitse sitä, että kaikki sen harjoittama toiminta olisi verotuksellisesti vakuutustoimintaa sanan suppeassa merkityksessä, sellaisena kuin siihen viitataan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa.

35 Toiseksi on hylättävä väite, jonka mukaan analogisesti edellä mainitussa asiassa SDC annetun tuomion kanssa kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan

a alakohdassa säädetty vakuutustoiminnan vapautus ei edellyttäisi, että toimintaa harjoittaa yhtiö, joka on oikeussuhteessa lopulliseen asiakkaaseen eli vakuutettuun.

36 Tältä osin on ensinnäkin korostettava, että toisin kuin edellä mainitussa asiassa SDC, jossa yhteisöjen tuomioistuimen oli tulkittava kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohtaa, jonka 3 ja 5 alakohdassa viitataan yleisesti liiketoimiin, "jotka koskevat" tiettyjä pankkitoimintoja, rajoittumatta vain puhtaasti pankkitoimintoihin, 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitetaan puhtaasti vakuutustoimintaa.

37 Edellä mainitussa asiassa CPP annetun tuomion 17 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin, jota oli pyydetty tulkitsemaan kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitetun vakuutustoiminnan käsitettä, katsoi, että vakuutustoiminnalle on yleisesti hyväksytyn mukaisesti ominaista, että vakuutuksenantaja sitoutuu ennakolta maksettua vakuutusmaksua vastaan sopimusta tehtäessä sovittuun suoritukseen vakuutetulle vakuutustapahtuman sattuessa.

38 Tässä samassa asiassa CPP annetun tuomion 19 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin piti selvänä, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa mainitulla käsitteellä "vakuutustoiminta" tarkoitetaan joka tapauksessa myös tilannetta, jossa sama vakuutuksenantaja, joka on sitoutunut vastaamaan vakuutetusta riskistä, suorittaa kyseisen toiminnan, minkä jälkeen se katsoi 22 kohdassa, ettei tällä ilmaisulla tarkoiteta yksinomaan vakuutuksenantajien itsensä suorittamia liiketoimia ja että se on periaatteessa riittävän laaja sisältämään sellaisen verovelvollisen myöntämän vakuutuksen, joka ei itse ole vakuutuksenantaja, mutta joka hankkii ryhmävakuutuksen avulla tällaisen vakuutusturvan asiakkailleen käyttämällä sellaisen vakuutuksenantajan palveluja, joka sitoutuu vastaamaan vakuutetusta riskistä.

39 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa CPP antamansa tuomion 21 kohdassa, että asian kantajan Card Protection Plan Ltd:n voitiin katsoa har-

joittavan verosta vapautettua vakuutustoimintaa, koska se oli ryhmävakuutuksen ottaja sen asiakkaiden ollessa vakuutettuja. Tällä tavoin se hankki asiakkailleen maksua vastaan omissa nimissään ja omaan lukuunsa vakuutuksenantajalta Continental Assurance Company of Londonilta vakuutusturvan. Arvonlisäverotuksen kannalta yhtäältä vakuutuksenantajan Continental Assurance Company of Londonin ja Card Protection Plan Ltd:n välillä ja toisaalta Card Protection Plan Ltd:n ja sen asiakkaiden välillä oli siten sovittu molemminpuolisista suorituksista, minkä vuoksi viimeksi mainitun yhtiön, joka vastasi riskistä, ja sen vakuutettujen eli henkilöiden, joiden riskin vakuutus kattoi, välillä oli oikeussuhde.

40 On todettava, että Skandian ja Livbolagetin esillä olevassa asiassa suunnitteleman yhteistyön puitteissa Skandian ja Livbolagetin asiakkaiden välillä ei olisi tällaista oikeussuhdetta. Skandiallahan ei olisi sopimussuhdetta Livbolagetin vakuutettuihin, eikä se vastaisi kyseisen vakuutustoiminnan riskeistä, vaan kaikki riskit kohdistuisivat yksinomaan Livbolagetiin, joka jatkaisi toimintaansa Ruotsin yksityisoikeudessa tarkoitettuna vakuutuksenantajana.

41 Edellä mainitussa asiassa CPP annetun tuomion 17 kohdassa esitetyn ja tämän tuomion 37 kohdassa toistetun vakuutustoiminnan käsitteen määritelmän perusteella palvelun vastaanottajalla on merkitystä määriteltäessä kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua palvelun laatua, ja vakuutustoiminta edellyttää luonteensa vuoksi vakuutuspalvelun tarjoajan ja henkilön, jonka riskit vakuutuksella katetaan eli vakuutetun, välistä sopimussuhdetta.

42 Se, että kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa viitataan muihin liiketoimiin kuin vakuutustoimintaan, eli "näihin liiketoimiin liittyviin vakuutuksenvälittäjän ja vakuutusasiamiehen palvelujen suorituksiin", vahvistaa kannan, jonka mukaan vakuutustoimintaa ei pidä tulkita laajasti niin, että se kattaisi kaikki vakuutusyhtiöiden välillä suoritetut palvelut, kuten Skandia ehdottaa. Jos vakuutustoiminnan käsitettä pitäisi tulkita tällä tavoin, "[vakuu-

tustoimintaan] liittyvät — — palvelujen suoritukset" sisältyisivät vakuutustoiminnan käsitteeseen, jolloin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa oleva täsmennys olisi täysin tarpeeton.

43 Edellä esitetystä seuraa, että yhteistyömuoto, jossa vakuutusyhtiö ottaa vastatakseen käypää korvausta vastaan toisen vakuutusyhtiön toiminnasta vastaamatta sen riskeistä ja jossa viimeksi mainittu yhtiö tekee vakuutussopimukset omissa nimissään, ei ole kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa. Tällainen toiminta, josta maksetaan käypä korvaus, on kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vastikkeellinen palvelu, josta on maksettava arvonlisäveroa.

44 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että vakuutusyhtiön sitoumus harjoittaa käypää korvausta vastaan sellaisen toisen vakuutusyhtiön toimintaa, joka on sen kokonaan omistama tytäryhtiö ja joka jatkaa vakuutussopimusten tekemistä omissa nimissään, ei ole kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa.

Oikeudenkäyntikulut

45 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ruotsin hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Regeringsrättenin 10.6.1999 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Vakuutusyhtiön sitoumus harjoittaa käypää korvausta vastaan sellaisen toisen vakuutusyhtiön toimintaa, joka on sen kokonaan omistama tytäryhtiö ja joka jatkaa vakuutussopimusten tekemistä omissa nimissään, ei ole jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisävero-järjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan a alakohdassa tarkoitettua vakuutustoimintaa.

Wathelet Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä maaliskuuta 2001.

R. Grass — kirjaaja

M. Wathelet — ensimmäisen jaoston puheenjohtaja